

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/79/2006

SPOŁECZNY WIZERUNEK PREMIERA KAZIMIERZA MARCINKIEWICZA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

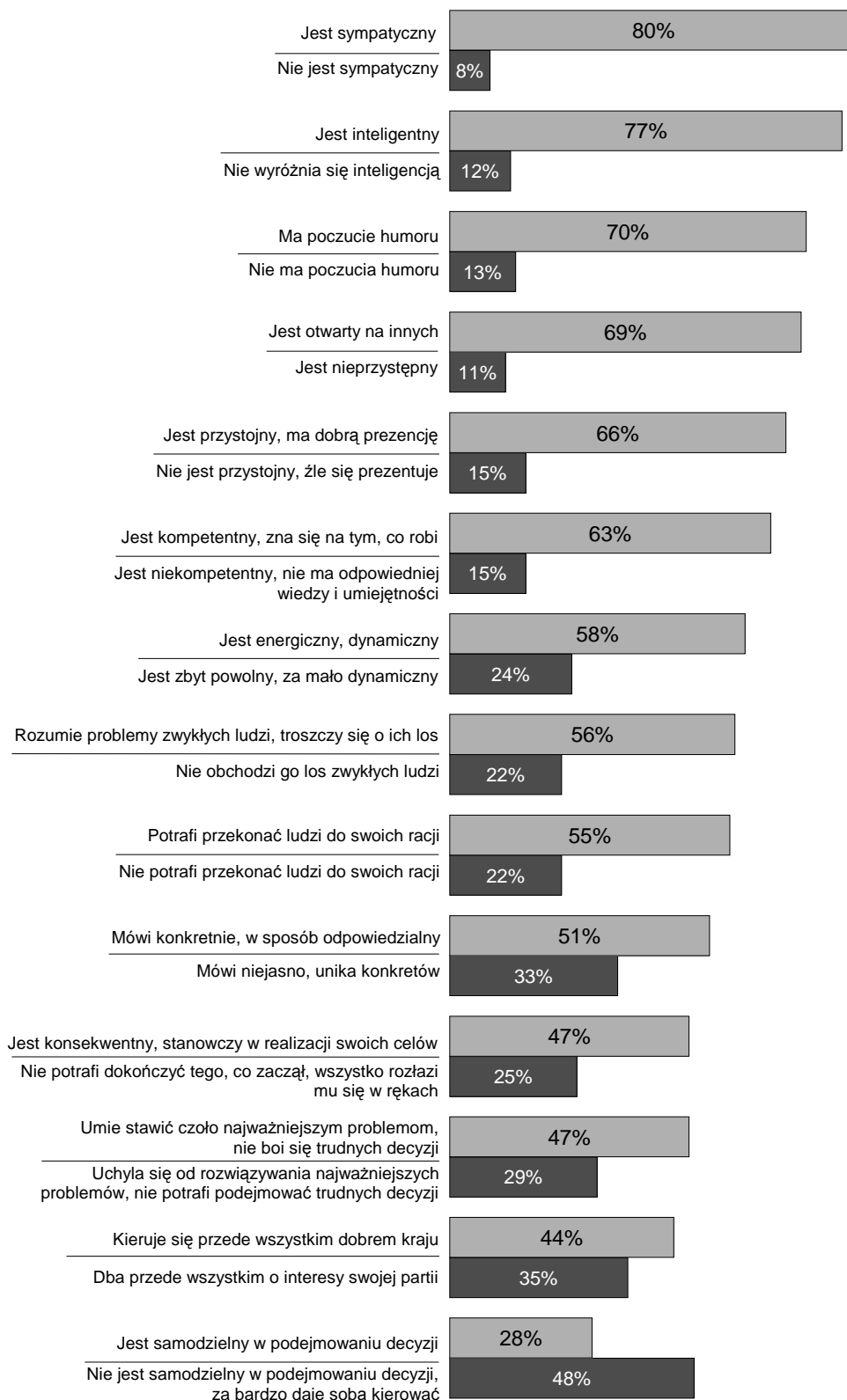
Kazimierz Marcinkiewicz obejmując urząd szefa rządu nie był osobą powszechnie znaną. Dzięki temu należy do nielicznych premierów, którzy mieli okazję kształtować swój publiczny i polityczny wizerunek praktycznie dopiero od momentu powierzenia im tej funkcji. Spośród premierów III RP podobnie mało znanym politykiem obejmującym to stanowisko był chyba tylko Jerzy Buzek. Pierwsze miesiące sprawowania urzędu premiera przez Kazimierza Marcinkiewicza pokazały, że zalicza się on do wąskiej grupy polityków potrafiących zjednywać sobie sympatię i budzić zaufanie dużej rzeszy Polaków. Po blisko pół roku od momentu powołania go na ten urząd prosiliśmy badanych o scharakteryzowanie osoby premiera¹.

Społeczny portret Kazimierza Marcinkiewicza zbudowaliśmy na podstawie zestawu 14 par przeciwstawnych stwierdzeń opisujących jego cechy fizyczne, walory intelektualne, cechy osobowości, umiejętności komunikacyjne i perswazyjne, a także zdolności przywódcze. Zadaniem respondentów było wskazanie tych cech, które według nich najlepiej charakteryzują Kazimierza Marcinkiewicza. Ankietowani dysponowali ponadto możliwością zakwestionowania adekwatności cech opisanych w każdej z par stwierdzeń do charakterystyki premiera. We wszystkich przypadkach liczba tego rodzaju wskazań nie przekraczała 8%.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (191) przeprowadzono w dniach 1-4 kwietnia 2006 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Z KAŻDEJ PARY STWIERDZEŃ PROSZĘ WSKAZAĆ TO, KTÓRE, PANA(I) ZDANIEM, NAJLEPIEJ CHARAKTERYZUJE KAZIMIERZA MARCINKIEWICZA

Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”

Z wypowiedzi ankietowanych wyłania się bardzo pozytywny wizerunek premiera Kazimierza Marcinkiewicza. Głównymi atutami szefa rządu są przede wszystkim jego cechy osobowościowe. W nieco mniejszym stopniu fenomen popularności premiera wydają się tłumaczyć te elementy jego wizerunku, które bezpośrednio odnoszą się do działalności politycznej i sposobu sprawowania przez niego urzędu premiera, choć i w tych wymiarach charakterystyka Kazimierza Marcinkiewicza wypada bardzo korzystnie.

Ponad trzy czwarte badanych postrzega obecnego premiera przede wszystkim jako człowieka sympatycznego (80%) i obdarzonego inteligencją (77%). Według większości respondentów cechuje go ponadto poczucie humoru (70%) i otwartość w kontaktach z ludźmi (69%). Niemal tyle samo ankietowanych (66%) uważa, że szef rządu ma dobrą prezencję. Zdecydowanie pozytywnie wypada w opinii badanych ocena kompetencji premiera. W przekonaniu prawie dwóch trzecich (63%) Kazimierz Marcinkiewicz ma odpowiednie kwalifikacje i umiejętności do pełnienia funkcji szefa rządu, a tylko co siódmy (15%) jest przeciwnego zdania.

Nieco więcej kontrowersji budzą inne cechy charakterystyki premiera, również bezpośrednio związane ze sprawowaną przez niego funkcją. Jednak i w tych wymiarach wyraźnie przeważają oceny pozytywne. Ponad połowa badanych uważa, że premier jest człowiekiem energicznym i dynamicznym (58%) oraz że potrafi przekonywać ludzi do swoich racji (55%). Równie często ankietowani sądzą, że premier Kazimierz Marcinkiewicz rozumie problemy zwykłych obywateli, szczerze troszczy się o ich los (56%). O ponad połowę mniejsze liczebnie grupy mają odmienne zdanie w tych kwestiach i zarzucają szefowi rządu zbyt dużą opieszałość w działaniu (24%), brak zdolności perswazyjnych, a także obojętność na los zwykłych obywateli (po 22%).

Mniej jednoznaczne, choć również w większości pozytywne są opinie Polaków na temat publicznych wypowiedzi premiera i umiejętności klarownego wyrażania myśli. Zdaniem nieco ponad połowy badanych (51%) premier wypowiada się w sposób konkretny i odpowiedzialny. Relatywnie dość znaczna grupa (33%) uważa, że jego wypowiedzi są niejasne i pozbawione konkretów.

Wśród ankietowanych przeważają też ci, którzy raczej pozytywnie oceniają konsekwencję w działaniu oraz umiejętność podejmowania trudnych i niepopularnych decyzji. Niemal co drugi (47%) uważa, że premier jest konsekwentny i stanowczy w realizacji swoich celów. Prawie o połowę mniejsza grupa (25%) ma przeciwne zdanie na ten temat - sądzi, że premier nie jest konsekwentny i nie potrafi dokończyć tego, co zaczął.

Niemal co drugi badany (47%) uważa, że premier umie stawić czoło najważniejszym problemom i nie boi się trudnych decyzji. Niespełna jedna trzecia (29%) odmiennie ocenia ten aspekt jego działalności - uważa, że uchyla się on od rozwiązywania najważniejszych problemów i nie potrafi podejmować trudnych i niepopularnych decyzji.

Na tle innych pozytywnych ocen jako dość niejednoznaczne należy potraktować opinie Polaków na temat priorytetów, jakimi kieruje się premier w swej działalności. Ponad dwie piąte ankietowanych (44%) uważa, że podejmując decyzje Kazimierz Marcinkiewicz ma na względzie przede wszystkim dobro Polski. Ponad jedna trzecia (35%) sądzi jednak, że nad dobro kraju przedkłada on interesy swojej partii.

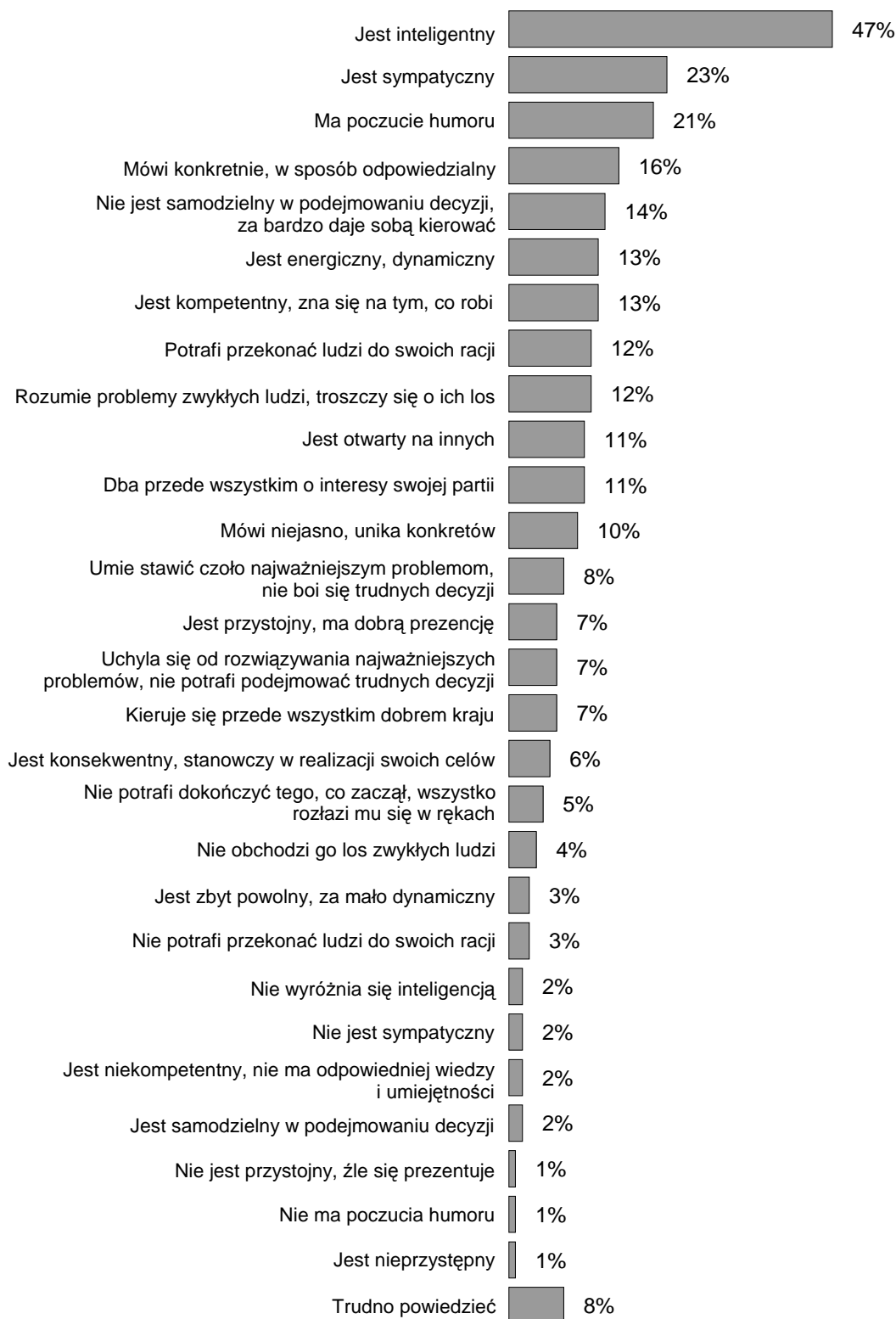
W zasadzie jedynym mankamentem i rysą na tym generalnie bardzo pozytywnym wizerunku szefa rządu - zarówno jako człowieka, jak i polityka - jest przypisywany mu przez dużą część społeczeństwa brak samodzielności w podejmowaniu decyzji. O tym, że Kazimierz Marcinkiewicz nie jest w swych decyzjach samodzielny i za bardzo daje sobą kierować, przeświadczona jest prawie połowa badanych (48%). Wyraźnie mniej (28%) ma odmienne zdanie na ten temat.

NAJBARDZIEJ CHARAKTERYSTYCZNE CECHY PREMIERA

Badani proszeni byli o wskazanie najbardziej charakterystycznych cech Kazimierza Marcinkiewicza, czyli takich, które uważają za najważniejsze dla jego portretu.

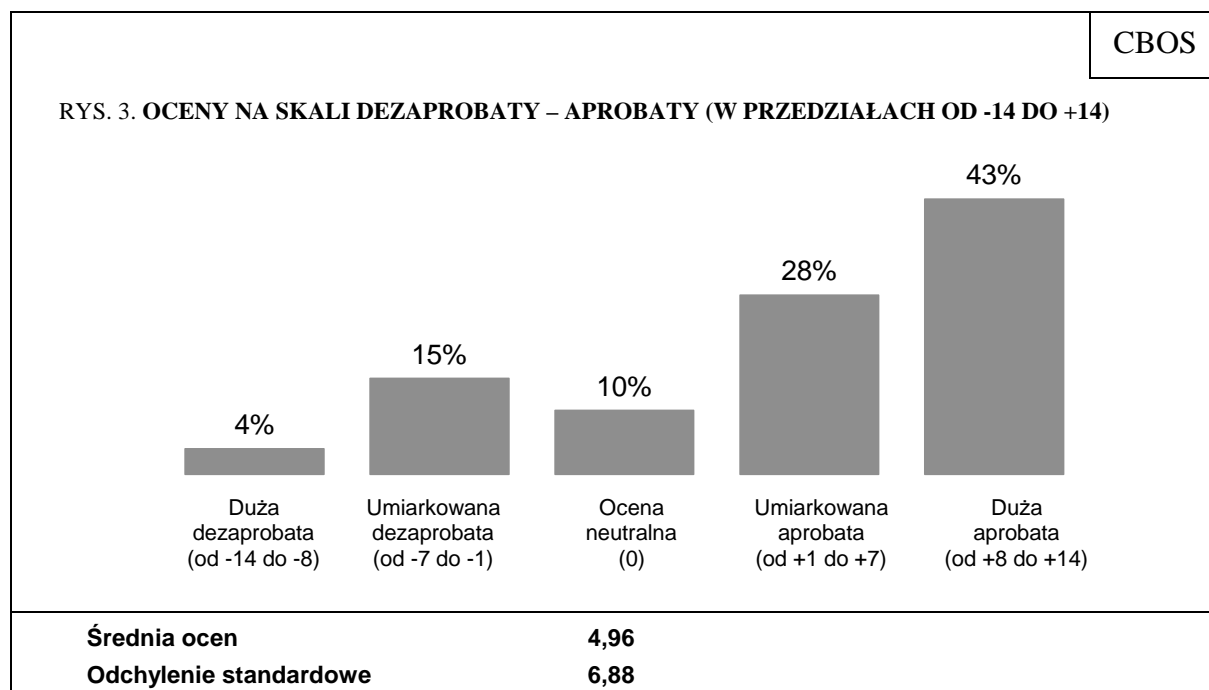
Dominującą cechą wizerunku obecnego premiera jest według badanych jego inteligencja. Prawie połowa uznała ją za najważniejszy element dokonywanej przez siebie charakterystyki. W ocenie pozostałych aspektów jego wizerunku respondenci byli już znacznie mniej zgodni, a ich wskazania okazały się bardzo zróżnicowane. W drugiej kolejności za najważniejsze dla charakterystyki premiera Kazimierza Marcinkiewicza uznano to, że jest człowiekiem sympatycznym oraz obdarzonym poczuciem humoru. Cechy te wskazała nieco ponad jedna piąta ankietowanych. Co szósty respondent za najistotniejsze w wizerunku premiera uznał jego zdolności krasomówcze: klarowność i rzeczowość jego wypowiedzi. Zbliżona liczebnie grupa akcentowała jego jedyną negatywną cechę - niedostateczną samodzielność w podejmowaniu decyzji. Niemal tyle samo osób jako najbardziej znaczące dla charakterystyki premiera podkreślało jego wysokie kompetencje, dynamizm działań, zdolności perswazyjne, przypisywaną mu wrażliwość społeczną i otwartość na innych, ale z drugiej strony - przedkładanie interesów własnej partii nad dobro kraju.

RYS. 2. KTÓRE ZE WSKAZANYCH PRZEZ PANA(IA) CECH UWAŻA PAN(I) ZA NAJWAŻNIEJSZE DLA CHARAKTERYSTYKI KAZIMIERZA MARCINKIEWICZA?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać od 1 do 3 cech

Oceny poszczególnych cech wizerunku Kazimierza Marcinkiewicza posłużyły nam do skonstruowania ogólnej skali aprobaty i dezaprobaty osoby premiera². Rozkład wyników na tej skali oraz średnia ocen (+4,96) potwierdzają bardzo przychylny stosunek Polaków do szefa rządu. Ogólnie rzecz biorąc, prawie trzy czwarte badanych (71%) postrzega Kazimierza Marcinkiewicza w korzystnym świetle - w jego charakterystyce przeważają pozytywne elementy opisu, przy czym w opinii największej grupy (43%) premier ma znacznie więcej zalet niż wad. Tylko niespełna jedna piąta ankietowanych (19%) ma do niego stosunek krytyczny - w tworzonym przez nich wizerunku przeważają cechy negatywne.

Pozytywne nastawienie do osoby premiera przeważa we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na cechy społeczno-demograficzne badanych. Mężczyźni odbierają Kazimierza Marcinkiewicza nieco lepiej niż kobiety, które częściej nie mają wyrobionego zdania - głównie w kwestiach związanych z jakością sprawowania przez niego urzędu. Pozytywnym opiniom o szefie rządu wyraźnie sprzyja starszy wiek ankietowanych

² Skala została utworzona przez zsumowanie wskazań na poszczególne cechy opisu. Wskazanie negatywnej cechy wartościowane było jako -1, brak opinii jako 0, wybór pozytywnej cechy jako +1. Wartości skali zawierały się w przedziale od -14 (minimalna wartość oznaczająca, że respondent dokonał wyboru samych negatywnych cech obrazu) do +14 (maksymalna wartość, która oznacza wybór samych pozytywnych cech).

(wyróżniają się zwłaszcza osoby mające od 55 do 64 lat). Znacznie bardziej przychylni premierowi są także badani z wykształceniem co najwyżej zawodowym niż ci, którzy mają wykształcenie średnie i wyższe. Częściej pozytywnie postrzegają go respondenci o średnich lub niskich dochodach na osobę w rodzinie niż najlepiej zarabiający. Wśród grup społeczno-zawodowych stosunkowo najbardziej korzystny wizerunek premiera mają emeryci oraz robotnicy wykwalifikowani. Stosunkowo najbardziej krytycznie oceniają go natomiast pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz uczniowie i studenci.

Jednak czynnikami zdecydowanie najsilniej warunkującymi ocenę premiera są poglądy polityczne oraz silnie z nimi skorelowana religijność badanych (por. tabelę aneksową).

Tabela 1

Oceny na skali aprobaty-dezaprobaty (w przedziałach od +14 do -14))	Deklarowane poglądy polityczne		
	lewicowe	centrowe	prawicowe
	w procentach		
Duża aprobata (od +14 do +8)	22	41	61
Umiarkowana aprobata (od +7 do +1)	24	30	23
Ocena neutralna (0)	10	8	3
Umiarkowana dezaprobata (od -1 do -7)	33	16	10
Duża dezaprobata (od -8 do -14)	11	4	3

O ile większość osób deklarujących przekonania prawicowe i często uczestniczących w praktykach religijnych wyraźnie i stosunkowo jednoznacznie aprobuje premiera (odpowiednio: 61% i 57% wystawiło oceny w przedziale od +8 do +14), o tyle wśród osób o orientacji lewicowej równie korzystną opinię o premierze ma tylko nieco ponad jedna piąta (22%), a dwukrotnie liczniejsza grupa sympatyków lewicy (44%) częściej dostrzega jego cechy negatywne niż pozytywne.

Odmienne jest także odbiór premiera wśród zwolenników PiS i tworzącej z nim koalicję rządową Samoobrony niż sympatyków głównych ugrupowań opozycyjnych - PO oraz SLD.

Tabela 2

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Kazimierza Marcinkiewicza	Potencjalne elektoraty			
	PiS	Samoobrona	PO	SLD
	w procentach			
Jest sympatyczny	96	97	84	83
Nie jest sympatyczny	3	3	9	13
Jest inteligentny	96	79	79	71
Nie wyróżnia się inteligencją	1	19	16	27
Ma poczucie humoru	88	86	68	67
Nie ma poczucia humoru	4	8	23	17
Jest otwarty na innych	86	78	73	64
Jest nieprzystępny	4	9	14	11
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	88	80	60	63
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	3	9	26	22
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	93	81	52	41
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	2	6	27	37
Jest energiczny, dynamiczny	81	67	55	52
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	13	29	35	37
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	83	66	55	49
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	7	17	26	34
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	84	71	49	44
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	7	19	31	44
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	86	77	35	24
Mówi niejasno, unika konkretów	10	19	57	61
Jest konsekwentny, stanowczy w realizacji swoich celów	78	63	41	30
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozłązi mu się w rękach	7	23	37	48
Umie stawić czoło najważniejszym problemom, nie boi się trudnych decyzji	76	55	35	33
Uchyla się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	9	22	46	52
Kieruje się przede wszystkim dobrem kraju	83	54	27	26
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii	8	26	56	66
Jest samodzielny w podejmowaniu decyzji	57	49	18	15
Nie jest samodzielny w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować	22	35	65	71
Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”				

Kazimierz Marcinkiewicz zdecydowanie najlepiej odbierany jest przez elektorat własnego ugrupowania. Niemal wszyscy zwolennicy PiS doceniają zarówno jego inteligencję, urok osobisty, jak i kompetencje. W opinii aż 93% z nich jest on właściwym człowiekiem na właściwym miejscu. Dla ogromnej większości sympatyków PiS Kazimierz Marcinkiewicz jest też osobą reprezentacyjną, odznacza się dobrą prezencją, cechuje go ponadto poczucie humoru oraz otwartość na innych ludzi. Bardzo wysoko oceniane są również jego zdolności komunikacyjne - jasność i konkretność wypowiedzi, umiejętności perswazyjne, a także szczególnie ceniona przez wyborców wrażliwość społeczna oraz wola sprawowania urzędu przede wszystkim w imię dobra kraju, a nie interesów politycznych własnej partii. Trochę na dalszym planie w wizerunku premiera znalazły się mniej powszechnie przypisywane mu przez zwolenników PiS cechy składające się na obraz jego skuteczności, a więc energia i dynamizm działania, konsekwencja i stanowczość w dążeniu do celu oraz umiejętność podejmowania trudnych decyzji. W elektoracie PiS pewne kontrowersje budzi jedynie kwestia samodzielności premiera w podejmowaniu decyzji.

Bardzo dobrą opinię o szefie rządu mają również zwolennicy Samoobrony, choć w większości wymiarów pozytywne oceny są wśród nich na ogół nie tak powszechne jak w elektoracie jego rodzimej partii. Znaczniejsze różnice zdań między sympatykami obu ugrupowań dotyczą przede wszystkim kompetencji premiera, jego zdolności perswazyjnych, dynamizmu w działaniu i konsekwencji w realizacji wytyczonych celów, w szczególności zaś wrażliwości społecznej, zdolności do podejmowania trudnych decyzji i przypisywanych mu motywów, jakimi kieruje się w działalności politycznej.

Wyraźnie mniej przychylnie na osobę premiera zapatrują się zwolennicy PO, choć i oni częściej dostrzegają jego mocne strony niż słabe. Zdecydowana większość potencjalnych wyborców PO uważa Kazimierza Marcinkiewicza przede wszystkim za człowieka sympatycznego i inteligentnego, obdarzonego poczuciem humoru i otwartego na innych. Ponad połowa nie odmawia mu także kompetencji, energii w działaniu i uważa, że cechuje go duża wrażliwość społeczna - zrozumienie dla problemów zwykłych obywateli i troska o ich los. Mniej jednoznacznie i w dużej mierze krytycznie wypada natomiast ocena zdolności perswazyjnych premiera oraz jego konsekwencji i stanowczości w działaniu. Jednocześnie w opinii przeważającej części zwolenników PO premier uchyla się od podejmowania trudnych decyzji, a tym samym nie zajmuje się rozwiązywaniem najważniejszych problemów kraju. Większość zwolenników PO jest też zdania, że premier w swej działalności politycznej kieruje się przede wszystkim interesami własnej partii

politycznej, a nie dobrem kraju. Zdaniem zdecydowanej większości potencjalnych wyborców PO nie jest też samodzielny w podejmowaniu decyzji i za bardzo pozwala sobą kierować.

Zwolennicy SLD nie przeczą, że premier Marcinkiewicz jest sympatyczny, inteligentny, otwarty na innych, ma poczucie humoru i dobrze się prezentuje. Zarazem jednak w największym stopniu skłonni są podważać jego kompetencje (37% opinii krytycznych), umiejętność perswazji (44%); najczęściej twierdzą, że jego wypowiedzi są niejasne i pozbawione konkretów (61%). Ponad połowa wyborców SLD (52%) uważa, że obecny premier uchyla się od rozwiązywania najważniejszych problemów, blisko połowa (48%) sądzi, że brak mu konsekwencji w działaniu. Sympatycy SLD w największym stopniu są przekonani, że szef rządu kieruje się interesami swojej partii, a nie dobrem kraju (66%), najczęściej spośród potencjalnych elektoratów sądzą, że obecny premier jest politykiem niesamodzielnym, dającym sobą kierować (71%).

WIZERUNEK PREMIERA KAZIMIERZA MARCINKIEWICZA NA TLE POPRZEDNIKÓW

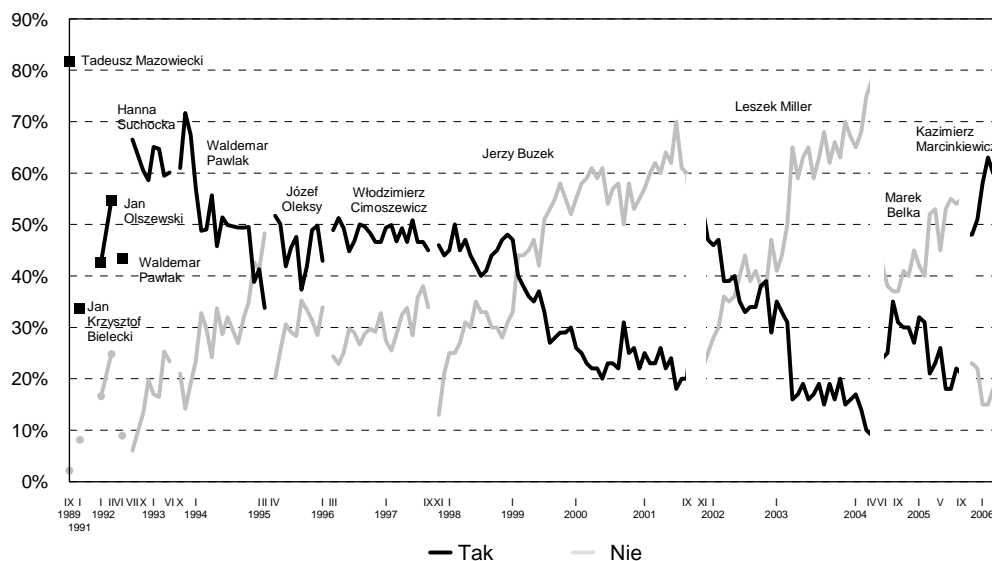
Jako szef rządu Kazimierz Marcinkiewicz należy do najlepiej odbieranych premierów III RP. Prawie po sześciu miesiącach sprawowania urzędu zadowolenie z faktu, że stoi on na czele rządu, wyraża 60% ankietowanych, a niezadowolenie - niespełna jedna piąta (19%)³. Jednocześnie należy podkreślić, że notowania obecnego premiera są stabilne i, jak dotąd, nie zaznaczyła się w nich wyraźna tendencja spadkowa, co zwykle miało miejsce po pierwszych miesiącach funkcjonowania kolejnych gabinetów.

Spośród poprzedników obecnego prezesa Rady Ministrów z większą aprobatą spotykali się jedynie pierwszy premier III RP Tadeusz Mazowiecki, następnie Hanna Suchocka, której przeciętne notowania jako szefa rządu niemal przez cały okres pełnienia tej funkcji były znacznie lepsze niż w przypadku jej następców, oraz pierwszy premier koalicyjnego rządu SLD-PSL Waldemar Pawlak. Jego dobra passa trwała jednak zaledwie trzy miesiące. Spadek aprobaty, jaki nastąpił po tym okresie, okazał się też tendencją trwałą. Po premierze Pawlaku żaden z jego następców nawet w początkach swej działalności, kiedy to pozytywnym ocenom z reguły sprzyjają nadzieje, jakie społeczeństwo wiąże z nowym układem politycznym i nowym rządem, nie miał już tak dobrych notowań, a poziom zadowolenia z osób piastujących funkcję premiera tylko sporadycznie przekraczał 50%.

---

³ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do rządu”, kwiecień 2006.

RYS. 4. CZY JEST PAN(I) ZADOWOLONY(A) Z TEGO, ŻE OBECNIE NA CZELE RZĄDU STOI:

Pominięto „trudno powiedzieć”

Co zatem odróżnia obecnego szefa rządu od jego poprzedników i decyduje o tym, że Kazimierz Marcinkiewicz jako premier odbierany jest wyraźnie lepiej niż ci politycy, którzy tę funkcję pełnili przed nim? Odpowiedzi na to pytanie szukaliśmy porównując społeczne wizerunki poprzednich premierów i obecnego prezesa Rady Ministrów. Pewnym ograniczeniem jest tu brak pełnej odpowiedniości zestawu badanych elementów opisu, ponieważ w przypadku każdego z premierów ich dobór był indywidualny, podyktowany próbą uwzględnienia w wizerunku danego polityka jego najbardziej charakterystycznych cech. Warto natomiast podkreślić, że w ramach istniejącego zestawu porównanie to jest dość miarodajne, jeśli chodzi o moment realizacji badań. Dokonywane przez ankietowanych charakterystyki Jerzego Buzka oraz Leszka Millera powstały, tak jak w przypadku Kazimierza Marcinkiewicza, mniej więcej po pół roku od objęcia przez nich urzędu. Badanie poświęcone wizerunkowi Marka Belki realizowaliśmy po ośmiu miesiącach sprawowania przez niego funkcji premiera. Charakterystyki te powstawały zatem w początkowym okresie ich działalności jako szefów rządów, a więc wtedy, gdy opinia publiczna na ogół z największą przychylnością odnosi się do osób piastujących ten urząd, a zarazem na tyle późno, że badani mieli już dość czasu, aby wyrobić sobie opinie o nich i sposobie sprawowania przez nich władzy.

Tabela 3

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje wymienionych premierów	Oceniani premierzy			
	Jerzy Buzek	Leszek Miller	Marek Belka	Kazimierz Marcinkiewicz
	w procentach			
Jest sympatyczny	72	-	52	80
Nie jest sympatyczny	15	-	20	8
Jest inteligentny	78	72	62	77
Nie wyróżnia się inteligencją	13	21	19	12
Ma poczucie humoru	-	-	-	70
Nie ma poczucia humoru	-	-	-	13
Jest otwarty na innych	58	-	38	69
Jest nieprzystępny	15	-	22	11
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	71	63	55	66
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	17	23	18	15
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	55	62	55	63
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	19	22	16	15
Jest energiczny, dynamiczny	37	55	32	58
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	42	31	39	24
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	40	38	21	56
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	35	44	52	22
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	34	-	31	55
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	35	-	38	22
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	42	42	27	51
Mówi niejasno, unika konkretów	41	48	48	33
Jest konsekwentny, stanowczy w realizacji swoich celów	40	49	31	47
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozłązi mu się w rękach	31	34	36	25
Umie stawić czoło najważniejszym problemom, nie boi się trudnych decyzji	38	48	28	47
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	32	33	41	29
Kieruje się przede wszystkim dobrem kraju	-	31	25	44
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii*	-	55	47	35
Jest samodzielny w podejmowaniu decyzji	27	-	28	28
Nie jest samodzielny w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować	43	-	37	48

* W przypadku charakterystyki Marka Belki pytanie brzmiało: „W działalności politycznej kieruje się przede wszystkim interesem państwa / dba przede wszystkim o interesy rządzącej partii”; w odniesieniu do Leszka Millera: „Jest prawdziwym mężem stanu - w działalności politycznej kieruje się przede wszystkim interesem kraju / jest przede wszystkim graczem politycznym - dba głównie o interesy swoje i swojej partii”.

Porównując charakterystyki Kazimierza Marcinkiewicza i jego poprzedników na stanowisku premiera stosunkowo najwięcej podobieństw dostrzegamy między nim a Jerzym Buzkiem. Dotyczy to w szczególności pierwszoplanowych cech wizerunków tych polityków, takich jak żywiona dla nich sympatia, przypisywana im inteligencja czy otwartość w kontaktach z ludźmi. W innych aspektach jednak - zwłaszcza charakteryzujących styl działania - więcej podobieństw dostrzeżemy między Kazimierzem Marcinkiewiczem a Leszkiem Millerem. Można zatem powiedzieć, że obecny premier łączy przymioty obu poprzedników - cechy stanowiące mocną stroną Jerzego Buzka jako człowieka i premiera z pozytywnie wartościowanymi cechami charakterologicznymi przypisywanymi Leszkowi Millerowi, których niedostatek wyraźnie dostrzegano u AWS-owskiego szefa rządu.

Premier Kazimierz Marcinkiewicz przewyższa swoich poprzedników rozmiarami sympatii, z jaką spotyka się wśród badanych. W jeszcze większym stopniu niż Jerzy Buzek uchodzi za człowieka przystępnego i otwartego w kontaktach z ludźmi. Nie ustępuje też swoim poprzednikom pod względem walorów intelektualnych oraz kompetencji - posiadanej wiedzy i umiejętności, odpowiednich dla sprawowanego urzędu. Nieco lepsze, ale w sumie zbliżone są oceny stylu działania Kazimierza Marcinkiewicza i szczególnie dobrze ocenianego w tym wymiarze Leszka Millera. Ankietowani podobnie często przypisują im energię w działaniu, determinację w dążeniu do celu, a także umiejętność i gotowość podejmowania trudnych czy niepopularnych decyzji. Tym, co zdecydowanie *in plus* wyróżnia Kazimierza Marcinkiewicza od jego poprzedników, są: przypisywana mu wrażliwość społeczna - znajomość problemów zwykłych obywateli i troska o ich los, umiejętność przekonywania ludzi do swoich racji, a także odpowiedzialność za słowo i klarowność wypowiedzi. W przeświadczeniu przeważającej grupy badanych w działalności politycznej kieruje się on innymi niż jego poprzednicy motywami - w większym stopniu ma na względzie troskę o interesy kraju niż własnej partii. Zarazem jednak Kazimierz Marcinkiewicz w porównaniu ze swoimi poprzednikami Jerzym Buzkiem i Markiem Belką jest oceniany jako polityk w największym stopniu niesamodzielny.

Jako szef rządu Kazimierz Marcinkiewicz jest postrzegany przez Polaków bardzo pozytywnie. Jego społeczny wizerunek wypada nad wyraz korzystnie także na tle poprzednich premierów. W opinii Polaków jest inteligentny oraz sympatyczny jak Jerzy Buzek (a nawet sympatyczniejszy), prezentuje się niemal tak dobrze jak on, jest również energiczny i konsekwentny w działaniu jak Leszek Miller i podobnie jak SLD-owski premier odznacza się odwagą polityczną - cechuje go zdolność do podejmowania niepopularnych decyzji i umiejętność rozwiązywania trudnych problemów. Jednocześnie przewyższa swoich poprzedników wrażliwością społeczną i troską o los zwykłych ludzi, otwartością na innych, dbałością o dobro kraju, a także stylem wypowiedzi - jest konkretny i rzeczowy. Zarazem w opinii ankietowanych jedyną, ale za to największą słabością obecnego premiera jest niesamodzielność polityczna i wykonywanie głównie cudzych decyzji.

Powyższy portret to oczywiście pewien opis zarysowanych grubą kreską wyobrażeń, jakie Polacy mają o premierze. Na wizerunek ten składają się obserwacje jego obecnych działań, zachowań, wypowiedzi, a także to, jakim on jawi się człowiekiem (w tym ostatnim wymiarze szczególne znaczenie ma wizerunek kreowany w mediach elektronicznych). Jak pokazuje doświadczenie, wyobrażenia o premierach, jakie Polacy mają po kilku miesiącach rządzenia, niekoniecznie sprawdzają się w przyszłości. To, co wydaje się na pierwszy rzut oka, nie musi się potwierdzać, nie mówiąc już o ocenie historycznej dokonywanej *ex post*. Przykładem może być choćby dość zasadnicza zmiana w ocenach premiera Leszka Millera. Kazimierzowi Marcinkiewiczowi - obecnie najlepiej ocenianemu politykowi PiS - zapewne trudno będzie zachować ten pozytywny wizerunek, utrzymujący się w dużej części dzięki temu, że szef rządu jest wyłączony z bieżącej walki politycznej, której ciężar wziął na siebie ktoś inny. Rysujący się nowy układ polityczny okaże się zapewne dla premiera rzeczywistym sprawdzianem. Najbliższe miesiące pokażą, czy Kazimierz Marcinkiewicz sprawiający - zdaniem Polaków - bardzo dobre wrażenie jako szef mniejszościowego gabinetu równie dobrze poradzi sobie, gdy przyjdzie mu kierować rządem koalicji PiS-Samoobrona-LPR.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Skala dezaprobaty i aprobaty premiera Kazimierza Marcinkiewicza
(przedziały od -14 do +14)

	Średnia ocen	Odchylenie standardowe	Liczba osób
Ogółem	4.96	6.88	1025
Płeć			
Mężczyźni	5.25	6.93	491
Kobiety	4.69	6.84	534
Wiek			
18-24 lat	3.07	6.99	156
25-34	3.95	6.49	186
35-44	4.47	6.95	172
45-54	5.58	6.94	208
55-64	7.01	6.71	119
65 lat i więcej	6.03	6.60	184
Miejsce zamieszkania			
Wieś	5.10	7.02	378
Miasto do 20 tys.	5.42	6.76	138
20-100 tys.	4.72	6.92	211
101-500 tys.	4.64	7.07	181
501 tys.i więcej mieszk.	4.91	6.26	117
Wykształcenie			
Podstawowe	6.29	6.38	293
Zasadnicze zawodowe	5.09	7.42	265
Średnie	4.10	6.75	355
Wyższe	3.93	6.73	111
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	4.11	7.08	73
Prac.umysł.niż.szczebła	2.74	6.74	84
Pracownicy fiz.- umysł.	3.90	6.68	96
Robotnicy wykwalifikowani	6.10	6.66	88
Robotnicy niewykwalifik.	4.81	7.23	41
Rolnicy	5.29	7.86	54
Pracujący na własny rach.	5.87	6.09	28
Bierni zawodowo			
Renciści	4.56	7.42	84
Emeryci	6.62	6.62	226
Uczniowie i studenci	3.12	6.51	87
Bezrobotni	5.46	6.38	120
Gospodynie domowe i inni	4.35	6.88	44
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	4.98	6.81	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	3.69	7.07	78
sekt. pryw. poza rolnict.	4.35	6.51	208
prywatnym gosp. rolnym	5.59	7.61	54
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	6.64	6.31	121
301-500	6.29	6.61	151
501-900	5.23	6.70	218
901-1200	5.61	6.38	82
Powyżej 1200 zł	3.65	6.73	74
Ocena własnych war. mater.			
Złe	4.65	7.19	284
Średnie	5.38	6.53	472
Dobre	4.55	7.13	269
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	7.13	6.52	83
Raz w tygodniu	5.76	6.71	487
1-2 razy w miesiącu	4.93	6.78	194
Kilka razy w roku	3.47	6.76	173
W ogóle nie uczestniczy	1.51	6.98	88
Poglądy polityczne			
Lewica	1.02	7.27	145
Centrum	4.92	6.76	306
Prawica	7.50	6.25	329
Trudno powiedzieć	3.93	6.24	245